SERMO
Magistri PETRI DE BRUXELLIS,
Sacræ Theologiæ Baccalaurei formati.
Qvod clerus patietur notabiliter.

Ex antiquissimo Codice MSCto
BIBLIOTHECÆ CÆSAREÆ VINDOBONENSIS.

SCiendum est, quod exercitatis in Sacra Scriptura ita notorium est, *quod Ecclesia patietur*, quod ad hoc allegare superfluum videretur.

Imminentia Clero pericula.

Sed circa hoc quatuor sunt videnda. *Primo*, quid sit futurum de hac tribulatione. *Secundo*, de ejus acceleratione. *Tertio*, de falsa super hoc existimatione. *Qvarto*, de hujus tribulationis salubri consolatione.

Circa primum *duæ regulæ* præmittuntur, quæ in sacris Scripturis clare fundantur.

Exemplo Israëlitarum.

Prima est, quod per duo regna gentis Hebræorum, videlicet per regnum Israel, cujus caput erat Samaria, significatur in Prophetis *synagoga*, & per regnum Juda, de cujus stirpe natus est Christus, à quo nos veri Judæi sumus secundum Apostolum, & per Hierusalem, quam habuit, illius regni metropolitanam, designatur *Ecclesia*.

Alia regula est, quod per *meretricium*, seu fornicationem intelligitur *Simonia* & *abusiva dispensatio*, atque *promotio*, *quæ fit lucri causa*, seu alio adulterino favore. Meretricium namque dicitur à mercede, quo venditur id, quod natura fecerat non venale. Qvale est, *dare aliquid pro pretio, quod erat debitum pro virtute.*

His duabus regulis, tanquam duabus clavibus reseratur nobis & aperitur intellectus Scripturarum, super *statu Ecclesiæ præterito & futuro.*

Exempli causa videamus, quid Dominus per Ezechielem sub nomine Hierosolymæ huic Ecclesiæ loquatur dicens: *In die, qua nata es, vidi te conculcari in sangvine tuo*, ubi loqvitur de sangvine martyrum. Et seqvitur: *Et multiplicata es, & grandis effecta, & mundavi sangvinem tuum ex te*, scilicet ex castigatione persecutionis; *Et dedi coronam in capite tuo, & ornata es auro & argento, & vestita es byssо*, & cætera multa subdit de proprietate Ecclesiæ. Seqvitur: *Et habens fiduciam in pulchritudine tua fornicata es in nomine meo.* Qvod de fornicatione prædicta, seu alia carnali quacunqve potest intelligi. Et post omnes abusiones tuas *non es recordata dierum adolescentiæ tuæ*, scilicet de statu primævo, quando eras nuda, id est, pauper & conculcata in sangvine tuo. *Et abominabilem fecisti decorem tuum.*

Cleri corruptio.

Ecce, quam lucide prædicitur *Ecclesiæ depravatio.* Et statim seqvitur ejus *punitio. Et ecce*, inqvit Dominus, *dabo te in manus odientium te, & destruent lupanar tuum, & demolientur prostibulum tuum*, scilicet locum, ubi exercebas injusta. *Et denudabunt te vestimentis tuis, & derelinqvent nudam, plenam ignominia;* Ecce, quid Ecclesiæ sit ventu-

Pœna.

rum

turum. Et subdit *causam*, dicens: *Soror tua Samaria*, id est, synagoga, *dimidium peccatorum tuorum non peccavit, sed vicisti eam sceleribus tuis, ergo & tu porta confusionem tuam.* Multa ibidem his similia reperiuntur, & in Esaia, Jeremia, & cæteris Prophetis, quæ transeo causa brevitatis.

Circa secundum, licet non sit nostrum nosse tempora, tamen ex quibusdam signis potest suspicari, quod hæc persecutio cito sit futura. *Signa*

Unum potest sumi ex verbis Apostoli in epistola ad Colossenses, ubi ait: *Nisi venerit dissensio primùm.* Qvod Hieronymus exponit de Romani Imperii desolatione, inter quam & persecutionem primam nullum ponit medium. Nunc autem, qualis sit *imperii status*, vos judicate. Qvædam vero glossa ibidem dicit, quod erit *dissensio aliarum Ecclesiarum ab ipsa Romana.* *Quassatio imperii status.* *Dissensio Ecclesiarum à Romana.*

Aliud signum erit, quando *Ecclesia erit pejor moribus*, quam fuerat synagoga, juxta verbum Ezechielis: *Vicisti sororem tuam sceleribus tuis.*

Pharisæos notavit Christus de *avaritia*, qvia permittebant vendi columbas in templo Dei, & de hoc, quod solùm labiis honorabant Deum, & quod erant *hypocritæ:* Videatis igitur, si pejus est, *sacramenta & beneficia vendere*, quam permittere vendi columbas in templo; Si sint aliqui, qui non solum non faciunt bona, sed nec dicunt, nec prædicant; Si sint aliqui, quorum insolentia & malitia ad modum ignis in tantum succensa est, quod *nullo potest hypocrisis pallio operiri*, sed facti sunt *inverecundi.* Unde Ecclesiæ improperando dicitur: *Frons meretricis facta est tibi, noluisti erubescere.* *Mores pravi Ecclesiasticorum.* *Hypocrisis.*

Tertium signum sumitur ex proportione *inæqualitatis nimiæ Ecclesiasticorum membrorum.* Qvia alius quidem esurit, alius vero ebrius est. Sicut enim *ad bonam harmoniam* requiritur *inæqualitas moderata*, quæ si nimis excedit, tollit melodiam: Sic, secundum Philosophum, *propter immoderatam disparitatem civium corrumpitur politia.* Non reperitur autem in historiis, quod unquam fuerit aliqua civium politia, in qua *tanta* esset *differentia sacerdotum, ut hi quidem* essent *majores quam Principes seculi, cæteri* vero *deteriores vulgo.* Videmus etiam, quod si nutrimentum fluat ad unum membrum, ita ut *enormiter ingrossetur, & alia nimium macerentur*, non potest corpus diu vivere. Sic etiam *in corpore reipublicæ Ecclesiasticæ.* Ideo dicit Propheta. *Omne caput langvidum.* Et seqvitur de corpore: *A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas:* Inferioribus præ inopia non potentibus vivere, & superioribus excessu divitiarum impeditis à bono opere. Et ecce periculum quidem sequitur: *Vulnus & livor, & plaga tumens.* Vulnus divisionis & *discordiæ.* Livor rancoris & *invidiæ.* Plaga tumens rebellionis & *contumeliæ.* *Arrogantia superiorum Ecclesiasticorum.*

Qvartum signum est *fastus Prælatorum.*

Fuerunt autem quidam, qui fatue disputaverunt de paupertate Christi, & invexerunt in Prælatos, quia non sunt, sicut depinguntur Apostoli. Sed hæc phantasia venit ex ignorantia moralis Philosophiæ & Theologiæ, & defectu naturalis prudentiæ. Qvoniam in omni gente, lege vulgata, de jure, quod est proprie naturale, sacerdotes habue- *Fastus Prælatorum.*

runt, & debent habere, unde possint honestius vivere quam populares, & Prælati quam subditi.

Sed ex hoc non conceditur equitaturæ seu *familiæ superflua pompa.* Qvæ raro potest absque superbia duci, & salva justitia sustineri.

Talis fastus in Ecclesia Dei, maxime temporibus istis, non tantum movet paucos ad reverentiam, quantum multos ad indignationem, & plures invitat ad prædam.

Tyrannia Ecclesiæ præsidum.

Qvintum signum est *tyrannia præsidentium*, quæ cum sit res violenta, durare diu non potest. Tyranni proprietas est quærere non commune bonum subditorum, sed proprium. Tales sunt *pastores, qui non pascunt gregem Domini sed semetipsos:* Contra quos vehementer Ezechiel, & finaliter concludit: *Cessare vos faciam, ut non pascatis ultra gregem meum, liberabo eum de ore eorum, & non erit eis ultra in escam.*

Indignorum ad sacra promotio.

Sextum signum est *promotio indignorum*, & *vilipensio meliorum.* Hoc enim secundum Aristotelem est *malorum causa*, maximaq; occasio dissolutionis politicæ.

Civilis rei concussio.

Septimum signum est *tribulatio politiæ secularis*, & commotio popularis, quæ in multis partibus jam experta est. Et quid ait Seneca? *Mala dedignantur sola venire.* Timendum est, ne postea Ecclesiastica politia intrinsecus patiatur, & impleatur quod ait Jeremias: *Contritio super contritionem &c.* Et illud Ezechielis: *Adducam pessimos de gentibus, & possidebunt domos eorum, & sanctuaria eorum.* Conturbatio super conturbationem. Auditus super auditum, & lex peribit à sacerdote, & consilium à senioribus.

Impœnitentia cleri.

Octavum signum est *recusatio correctionis.* Et forsan de *Principibus Ecclesiæ* verificabitur illud Jeremiæ: *Noluerunt attendere, & cor suum posuerunt ut adamantem, ne audirent verba, quæ misit Dominus.* Hoc autem implebitur, quando Prælati veridicos & sanctificos habebunt injustos, sicut de eis dicit Amos Propheta: *Odio habuerunt corripientem, & loquentem perfecte abominati sunt.* Et ideo de talibus etiam loquitur Dominus per Hoseam Prophetam dicens: *Qvia repulisti scientiam, repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.* Et iterum: *Qvia oblita es legis Dei tui, gloriam filiorum tuorum in ignomiam commutabo, & erit sicut populus, sic sacerdos.* Multa siquidem alia dicta sunt in Prophetis de *ejectione sacerdotalis honoris.*

Alia ruinæ indicia.

Et præter hæc sunt & alia signa, utputa, *recessus justitiæ, & penuria sapientum, prælatio puerorum, & novitas opinionum.* Qvibus attentis judicari potest, si præsentia tempora sint secura.

Qvantum ad tertium, *quatuor cogitationes* possunt hominibus circa hoc occurrere, quibus tamen sacri canonis contradicit autoritas.

Objectio 1 Cleri securi de Ecclesia duratura. Resp.

Una est nimis confidentium atque dicentium, quod Prælati sint Ecclesiæ, quam semper Dominus custodiet, nec deseret eam, sicut promisit, dicens: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem seculi.* Sed hoc intelligendum est quantum ad fidem, de qua Christus dixit Petro: *Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.* Et ne forte aliqui se putent à turbatione securos, quia sunt *de Ecclesia*, dicit Dominus per Jeremiam Prophetam: *Nolite confidere in verbis mendacii, dicentes: Templum Domini,*

Domini, templum Domini est. Et paulo post: *Vos confiditis in verbis mendacii, quæ non proderunt vobis.*

Alia est opinio prorogantium, contendentium, quod Ecclesia perturbabitur, sed non ita, quia multæ causæ prætactæ & multa signa aliàs extiterunt. Et dudum per sanctos Doctores, Gregorium & Bernhardum, fuerunt reprehensi Prælati de receptione munerum, de pompis, & de promotione indignorum, & aliis vitiis; & tamen adhuc usque nunc prospere stetit Ecclesia. Hi non vident, quod, *si domus aliqua diu fuit ruinosa, propter hoc non est à casu remotior aut minus periculosa.* Etiam multoties accidit in Principibus, quod posteri temporaliter pœnas portant pro peccatis prædecessorum. Contra hos in Esaia dicitur: *Subito & cito, dum non speratur, veniet contritio.*

Exceptio 2. Antiquas illas esse querelas. Resp.

Tertius error est valde perversus, qvorundam dicentium: *Veniat, quid poterit.* Conformemus nos huic seculo, temporisemus sicut hi, qui dicebant: *Fruamur bonis, quæ sunt &c.*

Effugium 3. Nil curandum. Resp.

Tales sunt valde periculosi Ecclesiæ Dei. Contra quos dicit Dominus: *Omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis, & ego in interitu vestro ridebo, cum venerit super vos repentina calamitas.*

Qvartus est error *diffidentium*, quibus *non videtur* in hoc *posse dari remedium*, sed quod, sicut alia regna suam habuerunt periodum, ita necesse est, quod hujusmodi Ecclesiæ duratio capiat finem, exigentibus demeritis & observationibus gubernantium. Juxta illud Jeremiæ: *Si potest Æthiops mutare pellem suam, & pardus varietates suas, & vos poteritis benefacere, cum vos malum didicistis.* Et iterum de Juda significante Ecclesiam dicitur: *Peccatum Judæ scriptum est stilo ferreo*, quasi dicatur, quod est indelebile. Et similiter de pœna in Ezechiele scribitur: *Ego eduxi gladium meum de vagina sua, irrevocabilem.*

Dubium 4. Immeditabile malum esse.

Sed hæc *non* significant *impossibilitatem*, sed bene *difficultatem*, qua *perversi difficile corriguntur.*

Resp.

Unde opinio *de immutabilitate futurorum* non solum adversatur Theologiæ & Philosophiæ, sed etiam astronomiæ. Propter quod dicitur per Jeremiam: *Noli subtrahere verbum, si forte audiant, & convertatur uniusqvisqve à via sua mala.*

Et multa sunt Scripturæ exempla, qualiter Dominus placatus est, ne faceret mala.

Qvantum ad qvartum: Restat dare salubre *consilium.* Et istud concluditur ex prædictis. Videlicet, quod licet secundum præmissa super Ecclesiam sit tribulatio præparata, tamen *si mores nostros in melius reformemus, si fastus nimios* cum prudentia & modestia *temperemus*, si corde & opere ad Deum recurramus, ipse modo inæstimabili nos juvabit, & à flagellatione cessabit, sicut ipse per Jeremiam ait: *Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, ita & ego nolo, quod cogitavi facere.*

Emendationis ac reformationis consilium.

Unde ad Dei misericordiam postulandam nos debet non solum impellere *timor tribulationis* prope imminentis, sed etiam *spes & amor salutis* attrahere.

Est

Est hæc oratio *Petri de Bruxellis*, sive is idem sit qui *Petrus de Bruniquello* audit *Schiphovero*, *in Chronico Archi-Comitum Oldenburgensium*, apud Illustrem *Meibomium Tomo II. Rerum Germanic.* sive alius. Digna profecto, quæ, luculentum illius ætatis testimonium, conservetur, ac, ut caveant, posteris commendetur. Felix quippe, quem faciunt aliena pericula cautum.

Repetita pari fine in Concilio Constantiensi à viris doctis *Petri Blesensis de Ecclesiæ illius temporis fatis auguria*, ante illius celebritatem quidem consignata, sed digna visa viris magnis, quæ in Concilii motibus legerentur atque cleri oculis exponerentur. Qvare ex *epistolis Blesensis* aureolæ huc facientes tunc sunt excerptæ descriptæqve. Qvales & in Codice *MSCto Dorriano Bibliothecæ Cæsareæ Vindobonensis* exhibentur. Cæterum, quia locus hic & operis hujus moles non capit universa ad rem hanc arduam pertinentia, calculo *Petri de Bruxellis* hic acquiescemus, *Mauritium de Praga* in illustri Concilio non sine autoritate dicentem audituri.

MAURI-